

OBRRTNIK

Glasiló Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik Poverjeništvo za izdajo lista „Obrtnik“
 Uprava: Ljubljana, Cesta 29./X. št. 19 (Marn Josip).
 Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.—Din
 za pol leta . . . 15.—
 posamezna številka . . . 1'50 .

*V slogi in edinstvu
 vsega Jugoslovanskega obrtništva
 je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto IV.

Ljubljana, dne 14. decembra 1935.

Štev. 11-12

Yesele božične praznike želi vsem naročnikom in obrtništvu uprava in uredništvo „Obrtnika“

Minimalne mezde in obrtništvo

Že dalj časa sem se na nešteti zborih obrtništva po vsej državi čuje upravičen glas obrtništva, ki zahteva, da se že enkrat izda prepotrebni zakon o minimalnih mezdah.

Izdajo tega zakona nujno narekujejo vprašanja, kakor so umazana konkurenca, šušmarstvo, fiskalne dajatve itd.

Vsa umazana konkurenca, ki se zdaj izvaja na debelo, gre le na račun delavca in obrtnika. Upoštevati moramo, da obrtnik pri materialu nikakor ne more iti pod lastno ceno ter bi bila edino le tu mala možnost zmanjševati stroške. Sta pa še dve možnosti: da si obrtnik ali zmanjša svoj lastni zaslužek na najnižji minimum, ki je, če vzamemo današnji položaj, že itak dognan do skrajnosti ter zadošča jedva le za prežvljanje, v nekaterih primerih pa še to ne; ali pa da zmanjšuje z dneva v dan svojemu delavstvu prejemke. Vsaj tako si moremo razlagati stvari, ko vidimo, da se resnično obrtnik zadovoljuje z najmanjšim zaslužkom, nasprotno pa so nekateri uvedli sramotno nizke mezde za svoje delavstvo in baš vzrok znižanja mezd do skrajnosti in še preko tega pod minimum so dejstvo, da nekatera podjetja, ki sicer vzdržujejo še kolikortoliko delavstva in ga v kljub težkim razmeram plačajo, ne morejo konkurirati ali prejeti delo. Primerov za to bi lahko navedli mnogo, ki so posebno evidentni pri gradbenih strokah, katere v sedanjih razmerah zaposlujejo zelo nizko število delavstva ob malem delu, ki pa je vrhu vsega še sezonsko. Številke za to ni potrebno navajati, toda pribijemo samo to, da nekatera podjetja plačajo svoje delavstvo tako, da se ne more ob danem zaslužku preživljati. Podjetja, ki drže plače kolikor toliko za življenski standard uravnovešene, naravno ne morejo spredaj imenovanim konkurirati, ker se jim zdi vprav greh tako nizko plačevati delavstvo, da se za zaslužek ne more preživeti, kaj šele obleči, obuti itd.

V zvezi s prednjim vprašanjem pa je naravno tudi vprašanje šušmarstva, kar se lahko razume, če upoštevamo, da dobra delovna moč nikakor ne more iti delati pod minimalo in se rajši, kakor k mojstru, zateče v izvrševanje obrtniških del nelegalnim potom.

Pri vsem tem pa so prizadete država, banovina in ostale samouprave, ker ne dobijo na račun umazane konkurence, še

manj pa na račun šušmarstva, kakršnihkoli dajatev. Trpi pa pri tem le legalni obrtnik, ki je po vrhu vsega še socialen in ne more plačati delavca za sramotno nizko ceno, vsled česar sam propada, pomoči pa ni od nikoder.

Za neomejenost obrtniških organizacij

Naše obrtništvo, ki je organizirano v svojih prostovoljnih organizacijah, se dobro zaveda velikega pomena smotrenega organizatornega dela, potom katerega zadobi naš stan šele pravo vrednost v očeh javnosti.

Kakor pa je na eni strani za vsakega izmed nas obrtnikov namen in pomen močne stanovske organizacije jasen, tako pa marsikdaj ostanemo le pri zunanem videzu svojih organizacij in se ne poglobimo v one bistvene tvornosti, ki predstavljajo po svoji navidezni brezpomembni podrobnosti, v stvari sami osnovne elemente, na katerih slone temelji teh naših organizacij in vsa njihova sposobnost, sila, pomembnost v javnem življenju in naša bodočnost.

So to iz našega današnjega družabnega ustroja ter tradicionalne vzgoje izvirajoči osnovni elementi vsake organizirane družbe, ki si te svoje organizacije ustvarja za to, da služijo dosegi ciljev, idejam in programu, ki ju vodita v enakovreden red z drugimi javnimi družabnimi faktorji in da z njihovo pomočjo uveljavlja v tem redu prestiž in zahteve svoje stanovske skupine, ki hoče imeti tudi svoj prostor na soncu.

Ideja in delovni program vsake organizacije sta ona živa in nikdar vsihujoča tvorna življenjska sila naših vrst, s katero gremo naprej in navzgor k izpopolnitvi svoje notranje in svoje delavne vrednosti, **organizacijski zakoni:** disciplina, parlamentarnost, skratka naša organizacijska pravila pa so oni bistveni, nerazrušni in nespremenljivi element, ki tvori betonsko podlago temeljev naše organizacije, na katerih edinole more in mora stati kot tvorba, ki jo ne more zrušiti brezpomembna sapica, ampak ki mora kljubovati najtežjim viharjem in pretresljam.

Kakor je za obrtnika njegova močna in delavna organizacija neprecenljive

Če je namen in se hoče rešiti kmeta popolnega poloma z različnimi zakoni in uredbami, je prav tako ali pa še bolj potrebno, da se rešita obrtnik in delavec. Kajti ta dva sta glavna konzumenta kmetijskih proizvodov. Če pa sta brez sredstev ta dva, potem seveda ne moreta odkupovati ne kmetijskih in ostalih proizvodov in je vsa kmetijska zaščita bolj na papirju in skrajno iluzorna. Zato je že skrajni čas, da se prične z reševanjem celotnega kompleksa zamotanih vprašanj in en del tega je tudi vprašanje minimalnih delavskih mezd. Če se uvedejo minimalne delavske mezde, se bo s tem zaščitilo i kmeta i obrtnika, kakor tudi delavca ter zaščitilo vse tri, država pa bo na fiskalnih dajatvah in davčni moči samo pridobila.

vrednosti, tako mora obrtniku predstavljati neprecenljivo vrednost vse ono, kar napravlja to njegovo organizacijo trdno in močno. On mora brezkompromisno vztrajati na neomajnosti in nespremenljivosti svojih temeljnih organizacijskih zakonov, on ne sme in ne more biti v presoji teh bistvenosti, naj se nanašajo na še tak osebni ali pa tudi načelno-oportunitetni razlog, nikdar in nikoli popustljiv, ker le ta brezkompromisna neodpušljivost ustvarja vso veličino, moč in ugled njegove organizacije in dviguje probojnost njegove ideje do njene prave višine.

Treba je, tovariši obrtniki, da vsakdo izmed nas točno ve za celoten delokrog svoje organizacije, da pozna njena pravila in poslovni red in da preko teh organizacijskih zakonov nikdar in nikoli ne gre in ne stremi, pa najsi zavzema med nami še tako visoko mesto in najsi ima za organizacijo še toliko zaslug, ker baš te njegove zasluge za organizacijo zahtevajo od njega večje dolžnosti do varovanja nepremakljivih temeljev svoje organizacije. Ravno tako pa obrtniki, kot napram samemu sebi, ne smemo biti v tem oziru popustljivi napram drugim, ki hočejo morda v naši sredi ali pa izven nje prekoračiti osnovne zakone naših organizacijskih načel.

Varovanje teh načel v organizaciji, dosledno, brezkompromisno in nepopustljivo, nas dviguje v moralni in stvarni vrednosti med seboj in pred javnostjo, istočasno pa nas šele v polnem obsegu opravičuje do brezkompromisnosti in nepopustljivosti v svojih zahtevah, s katerih dosego hočemo koristiti svojemu stanu ter zavarovati svojo bodočnost.

Obrtniki, organizacija in naši organizacijski zakoni nad vse in nad vsakogar, ker nobeden posameznik med nami ni višji in vrednejši od organizacije, ki jo tvorimo vsi za enega in eden za vse!

Volitve v gospodarske zbornice

V zadnjem času je imenovanih že več volilnih odborov, ki naj izvedejo volitve v razne gospodarske zbornice. Vse v smislu nove uredbe o volitvi svetnikov za gospodarske zbornice. Dosedaj so razpisane volitve v sledeče zbornice: v Zbornico za TOI v Novem Sadu, 15. marca 1936. Za predsednika glavnega volilnega odbora je določen predsednik trgovinskega odseka g. Velimir Vujić. V trgovinsko-industrijsko zbornico v Osijeku, 15. marca; v Obrtniško zbornico v Splitu, 23. februarja; v Obrtniško zbornico v Banja Luki, 23. februarja. V Obrtniško zbornico v Sarajevu se bodo vršile volitve v drugi polovici meseca marca, ker je vodstvo zbornice na vprašanje ministrstva tako želelo. V obrtniško zbornico v Sarajevu bo voljeno 27 zborničnih svetnikov in toliko namestnikov. Mesto Sarajevo bo volilo 12, ostalih 15 pa drugi volilni okraji.

Obrtništvo dravske banovine — s teritorija Zbornice za TOI v Ljubljani se je že opetovano izreklo in zahtevalo na več zborih ter z resolucijami, da naj se že tudi v Ljubljani razpišejo volitve v Zbornico za TOI, posebno zastran sestave, dosedaj imenovanega obrtnega odseka, ki ne uživa še zdaleka ne zaupanja večine obrtništva

Manifestacijsko zborovanje čevljarških mojstrov

V nedeljo, dne 8. decembra je priredilo Združenje čevljarjev za sodni okraj Ljubljana, manifestacijsko zborovanje v Delavski zbornici, ki ga je posetilo preko 200 čevljarških mojstrov in številnih delegatov ostalih obrtniških organizacij in čevljarških organizacij iz vse banovine. Številne zborovalce, kakor delegate je pozdravil predsednik g. Jernej Perdan, imenoma pa še zastopnika banske uprave, poslanca Turka, zastopnike DJO na čelu z predsednikom Pičmanom in druge.

Sledil je obširen in stvaren referat o prizadevanjih ter borbi združenih čevljarških mojstrov proti tvrdki Bata, ki traja že dalje časa. Vključno številnim protestom, intervencijam in pritožbam radi nelojalne konkurence, organizacija še ni dosegla zaželenih uspehov. Nasprotno: Obrtne oblasti so izdajale Bati vedno nova dovoljenja ter je tako danes v državi že okoli 500 podružnic. Tvrdka Bata je pričela otvarjati tudi lastne popravilnice, proti katerim pa so čevljarji odločno nastopili, vsled česar je tudi ministrski svet po večletni borbi uvidel krivico, ki se čevljarjem godi. Vsa industrijska podjetja so dobila nalogo, da morajo tekom treh mesecev likvidirati svoje popravilnice. V nekaterih banovinah so bile popravilnice likvidirane, a pri nas se vodijo pod drugimi imeni. Čevljarški mojstri Dravske banovine se boje za pravilno izvajanje obrtnega zakona, vendar doslej še niso uspeli v svojih upravičenih zahtevah. Zato so prisiljeni manifestirati za svoje pravice in apelirati na merodajne oblasti, da se zaščiti domača čevljarška in usnjarska obrt.

Gospod Perdan je svoj referat izpopolnil še z raznimi poročili, dopisi in prejetimi odgovori s strani oblasti. K besedi se je nato prijavil v imenu ljubljanskih čevljarjev g. Eržen, ki je orisal borbe in težnje stanu, čegar obstoj je resno ogrožen ter apeliral na složnost v borbi za pravice. Predsednik je prečital na to pismo poslanca dr. Fuxa.

Sledil je izčrpen govor g. Krajčerja, predsednika Združenja čevljarjev v Mariboru, ki je orisal prizadevanje mariborskih čevljarjev ter se dotaknil tudi davčnega vprašanja, pri čemer se je izjavil za sorazmerno in pravično obdavčenje ter pozval vse čevljarje na enotnost v borbi in nikako popuščanje za svoje pravice. Dotaknil se je tudi dnevnega časopisja, pri čemer je omenil, da dnevno časopisje o obupnem stanju čevljarških mojstrov malo piše, v zaščito industrije te stroke pa veliko ter se je gotovo tozadevno čutil prizadetega tudi poročevalec nekega dnevnika, ki je bil navzoč, pa je po tej konstataciji g. Krajčerja zapustil zborovanje. G. Krajcero je za svoje izvajanje žel buren aplavz.

in vodečih obrtniških organizacij. Danes ponovno to zahtevamo, ko vidimo, da minister za trgovino in industrijo odreja datum za ostale zbornice ter zato odločno zahtevamo tudi obrtniki dravske banovine, da se določi datum volitev za področje Zbornice za TOI v najkrajšem roku. Obrtniki smo nezadovoljni s tem stanjem ter zato upravičeno pričakujemo, da se bodo obrtniške želje in zahteve že enkrat upoštevale — volitve v to ustanovo pa naj bodo merilo zavednosti obrtništva, katero naj tudi prosto neprisiljeno izpriča, kakšno vodstvo in sistem svoje vrhovne ustanove si želi.

Apeliramo na merodajne kroge in odločujoče, da to izvedejo, ker gospodarstvu to moreče stanje — sestava sedanje zbornice — več škoduje kakor koristi vsled dosedanjega vodstva, ki nima razumevanja za najširše težnje in večino pripadnikov te ustanove. Zato pa poleg obrtništva zahtevajo tudi ostale panoge, ki so zastopane v Zbornici za TOI razpis volitev, da pridejo v isto resnično predstavnik najširših plasti gospodarstva, katerim bodo gospodarstveniki svoje zaupanje v predstavljanje strogo zajamčeno svobodno brez pritiskov tudi izročili.

O delu centralnega odbora, ki šteje 11 odborov in 287 pododborov je poročal g. Ložar. K besedi so se oglašili še razni delegati z dežele ter poslanec g. Turk, ki je obljubil svojo pomoč. Ob zaključku je bila sprejeta daljša resolucija, ki v glavnem vsebuje naslednje:

Čevljarška in usnjarska obrt, trgovina in industrija se nahaata v ranokisjčCqaxSHsČncenia dustrija se nahajajo v skrajno obupnem položaju in je na tisoče in tisoče čevljarških obrtnikov brezposelnih in trpe s svojimi družinami največjo bedo in pomanjkanje. Trgovci opuščajo svoje trgovine, industrijci pa so primorani omejiti svoje obratovanje. Brezposelnost v tej stroki je bila povzročena s tem, da se je Bati dalo dovoljenje za zgraditev tovarne v Borovem pri Vukovaru, ker mu je dovoljeno odpiranje prodajaln, ki jih je danes že okrog 500 in ker se uredba z dne 3. avgusta 1934 o prepovedi industrijskih popravilnic ne izvaja pravilno. Bata namreč hoče s svojimi slabimi izdelki popolnoma uničiti domačo čevljarško obrt in industrijo in tako sčasoma svoje izdelke monopolizirati. To bi pa v obrambnem pogledu ne bilo v interesu države, če bi se izdelovanje čevljev monopoliziralo v eni sami tovarni, ki je v rokah tuja in tujega kapitala, pač pa mora biti razdeljeno tudi na manjše tovarne in na obrt. Ponovno poudarjamo, da je domača čevljarška obrt in industrija tako razvita, da lahko krije potrebo obuval tudi med vojno. Slednjic tudi poudarjamo, da ostale države niso šle Bati tako na roko kakor pri nas, in so znale ščititi svoje interese svojih državljanov.

Zato upravičeno zahtevamo, da kraljevska vlada ukrene vse potrebno v zaščito domače čevljarške in usnjarske obrti, trgovine in industrije. Nujno zahtevamo naslednje:

1. Določi naj se davčna komisija, ki bo delovala strogo zakonito in objektivno, da ne bo dajala Batovim podružnicam privilegija, kakor jih uživajo v sedanji davčni praksi.

2. Naj se izdela zakonski načrt za maksimiranje produkcije v smislu svoječasnega predloga na ministrstvo trgovine in industrije. Za točno izvajanje tega zakona naj se določi nepristranska komisija, oziroma kontrola, v kateri mora biti zastopana domača obrt in industrija.

3. Da se ugotovi, da je ministrstvo trgovine in industrije z dne 30. 5. 1932 izdalo Bati le dovoljenje za izdelovanje gumijastih izdelkov, ne pa za izdelovanje usnjenih obuval.

4. Obrtnim oblastvom I. stopnje naj bo dovoljeno zabranjevati za otvarjanje novih prodajaln Bate.

5. Zahtevamo, da se uredba ministrskega sveta z dne 3. avgusta 1934, pravilno izvaja in da se ne dopušča izigravanje s prikrievanjem obrti, ki je v smislu § 399. 1. o. z. kaznivo in nedopustno. Kr. banska uprava pa naj izda uredbo, kakor so jo izdale savska, drinska in dunavska banska uprava.

6. Zahtevamo, da obrtne oblasti I. stopnje vsestransko pravilno izvajajo obrtni zakon glede reklame itd.

Batove podružnice se sklicujejo, da prodajajo le čevlje z malimi napakami. Ako bi torej podjetje v vseh podružnicah, ki jih je okrog 500 v naši državi, dobilo iz tovarne v Borovem po 5000 parov čevljev z malimi napakami, je to dokaz, da se v Batovi tovarni izdelujejo le pokvarjeni in slabi čevlji. Iz tega je razvidno, da hoče Bata s tako reklamo ljudstvo premotiti ter oškodovati svoje konkurente. Zato je tvrdka Bata kazniva tudi v smislu predpisov § 1. 2. in 32. zakona o pobijanju nelojalne konkurence. Združenje čevljarjev je proti tej reklami vložilo pritožbo, nakar je mestno poglavarstvo v Ljubljani kaznovalo poslovodjo Bate.

Iz vseh navednih podatkov sledi, da je čevljarška obrt potrebna zaščite. Pomagati je mogoče le na ta način, da se Bati odvzamejo vse pravice in da se odstrani iz države. Le na ta način se rešuje gospodarska kriza, ki jo občutijo tudi že vse ostale stroke.

Lepo uspelo zborovanje je zaključil g. predsednik Perdan z apelom na še tesnejše sodelovanje in energično borbo proti uničevanju čevljarške obrti.

Po proslavi obrtniškega dne

Tudi letošnje leto je jugoslovansko obrtništvo praznovalo svoj stanovski praznik na najsvetnejši način. 1. december je obrtništvo praznovalo po vsej državi v vseh krajih pod okriljem svojih stanovskih organizacij.

Najsvečanejše so praznovali obrtniški dan obrtniki v Beogradu. V Zagrebu so na dan 1. decembra otvorili obrtniški teden s slavnostnim zborovanjem, prav tako pa so se vršile po vseh krajih države proslave obrtniškega dne, v Savski banovini deloma združeno z obrtniškim tednom in razstavami. Obrtništvo Zagreba je pod okriljem Saveza hrvatskih obrtnikov priredilo niz prireditev v obrtniškem tednu, ter so bile vse prireditve polnoštevilno posečene, na istih je obrtništvo, kakor tudi ostala javnost v veliki meri prisostvovala. Kot zaključek prireditev je v Zagrebu bila loterija obrtniških izdelkov.

V dravski banovini je izvedbo proslave 1. decembra prevzelo Osrednje društvo jugoslovanskih obrtnikov dravske banovine. Osrednje DJO je v ta namen izdalo posebno poslanico s spremnim dopisom, ki je vsebovala vsa najaktuelnejša obrtniška vprašanja ter so jo prejele vse edimice DJO in pripravljali odbori, ki so tudi skoro v vseh slučajih proslavo lepo izvedli.

V Celju je bila lepa proslava v Narodnem domu ob številni udeležbi članstva in obrtniške mladine. Člani mladinskega odseka so po mestu prodajali spominske značke.

V Škofji Loki se je članstvo sestalo na širšo sejo, kjer je bila prečitana poslanica, ki so jo vsi navzoči z odobravanjem vzeli na znanje ter se soglasno izjavili za nadaljevanje društvenega dela, kakor je bilo doslej.

V Trbovljah so se člani v obilnem številu zbrali pri tov. Pustu, kjer je z lepim nagovorom otvoril proslavo tov. Kuhar, nakar je bila prečitana in soglasno sprejeta resolucija. K posameznim točkam se je tudi razvila manifestacijska debata.

V Kranju se je proslava vršila zvečer ter je bilo navzočih nad 50 članov ter veliko prijateljev obrtništva. Prečitana je bila poslanica, ki so jo vsi navzoči vzeli z odobravanjem na znanje. Po zborovanju — proslavi se je razvil prijateljski večer, ki je bil spopolnjen z izbranimi točkami.

Obrtništvo Ljubljane in okolice je prav tako kakor v ostalih krajih izvedlo proslavo obrtniškega dne. Podružnica DJO Ljubljana-mesto v društvenih lokalih. Podružnica DJO na Viču v salonu gostilne Kramar, podružnica DJO Ljubljana VII tudi v društvenem lokalu.

Vse proslave so najlepše izpadle in je obrtništvo poslanico z odobravanjem povsod sprejelo. V skromnih merah smo letos jugoslovansko obrtništvo praznovalo svoj dan, pri čemer smo ponovno potrdili svojo vero v optimizem in moč obrtniškega stanu.

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Dnevno časopisje in obrtniški pokret.

Že od vsega početka našega pokreta opazujemo, da dnevno časopisje ni nič kaj prida naklonjeno našemu pokretu pa tudi ne priobčevanju kakršnihkoli obrtniških vesti in poročil v širšem obsegu, izdatneje in posrečeno.

Mi vemo, da leži vzrok tega predvsem v močnem kapitalu katerega zastopnik je pravzaprav dnevno časopisje ter vsled tega tudi piše v glavnem le v prilog težki industriji, veliki trgovini, bankam itd. Vsi ti drže tudi pokoncu dnevno časopisje z velikimi, drago plačanimi inserati in priložnostnimi subvencijami, kar mali obrtnik — srednji stan ne more. Tako si najenostavnejše razlagamo postopanje dnevnega časopisja z obrtništvom, ko vidimo, kako malo zanimanja ima za obrtniški stan. Če ga pa že ima, prikroji vsa poročila in članke, želje in zahteve v pravec, da niso okrnjeni niti najmanj interesi težkega kapitala.

Naše dnevno časopisje prinaša z dneva v dan najrazličnejše vesti in poročila tudi še tako neznatnih dimenzij in vrednosti, predvsem opazujemo s kako vnemo in to brezplačno ob sodelovanju s posebej zato plačanimi in naročenimi strokovnjaki, priobčujejo poročila športnega značaja medtem ko za obrtniška poročila, pokrete, ki so uspešni in ki bi jih bilo treba podpreti ni prostora ali pa odmerjajo zelo malo, s čemer izgubljajo članki in poročila s skrajšano vsebino veljavo in pomembnost stvari kakoršna sicer je.

Na razne utemeljene pritožbe, prošnje itd. se obrtnišva s strani vodstva dnevnega časopisja ne čuje, čeprav je znano, da je obrtnik tisti, ki ima v velikem številu naročeno dnevno časopisje, oglašuje v njem itd. Za vso podporo, ki jo obrtnik nudi s tem dnevnemu časopisju prejema zgoraj navedene klofute in omalovaževanja, čeprav je gotovo 50% višji naročnik dnevnega časopisja kakor pa so n. pr. naročniki iz športnih krogov.

Vse to imamo v mislih, ko posebno v zadnjem času opazujemo dnevno časopisje, ki z neko naslado pograbi takoj za vsako bilko, če je posredi v obrtniških vrstah kak nesporazum ali prepir, ki spada izključno le v najožji krog obrtniških organizacij, medtem ko aktualnih poročil in prizadevanj obrtnišva za svoj obstanek in pravice ne priobčuje. O tem so se zastopniki časopisja tudi lahko na manifestacijskem zboru čevljarjev v nedeljo prepričali kako zgovorno in podprto z dokazi je to povedal in ožigosal tov. Krajcer iz Maribora.

Vsi smo lahko opazili, da je „Slovenec“ priobčeval pred nekaj dnevi odnosno tedni na dolgo in široko o stvareh obrtniškega značaja, ki ne spadajo v njegov delokrog še manj pa ljudi, ki stoje za „Slovencem“. Ko se je zahtevalo priobčitev stvarnih poročil se to ni zgodilo, ker po našem mnenju pač krogi, ki stoje za listom, tega ne puste. Lahko si mislimo zakaj tako — kapital, ki stoji za „Slovencem“ je prav tako nerazporejen proti obrtniški masi, kakor katerikoli drugi kapital. Pač pa smo zasledili v tem listu z dne 5. decembra 1935, v članku „Temelj narodnega blagostanja“ poseben odstavek, ki ga dobesedno priobčujemo, vsled tako zvane načelnosti, ki si jo je šele sedaj topogledno ustvaril glede obrtniškega stanu. „Načelno nočemo govoriti v političnih zadevah v kolikor je vanje zapleten obrtniški stan, niti nočemo govoriti o problemu ločenih ali skupnih zbornic. Mnenja smo, da so obrtniki prav tako polnovredni državljani, kakor pripadniki drugih stanov ter da bodo sami svobodno odločali, ali naj ostanejo v skupni zbornici ali naj osnujejo

novi. Isto velja tudi za razne druge obrtniške organizacije in za spore med njimi. Nas kot javno glasilo pa zadeva predvsem naloga, da opozarjamo na drugo še važnejše vprašanje...“

To naj bi bila torej nekaka načelna baza „Slovenca“ za v bodoče, če prav razumemo! Obrtniki smo bili vajeni doslej pač težkih mer s strani tega lista, posebno kar se tiče samostojne obrtniške zbornice in ugotavljam, da bi v tem oziru bilo obrtnišvo že zdavnaj na jasnem, če bi se obrtništvu samemu, ker je dovolj zrelo, presojanje v tej zadevi prepustilo. Toda žal, bridke izkušnje, ki smo jih imeli baš s „Slovencem“, v nemanjši meri tudi z „Jutrom“, predvsem pa za njima stoječim kapitalom, ki je v prvi vrsti povzročil v dnevnem časopisju prav bojno razpoloženje napram polnovrednim državljanom, obrtnikom, za časa glasovanja o sistemu zbornic, so nas obrtnike izučile, da se najdeta tako „Slovenec“ kakor „Jutro“ oba v bratskem objemu povezana s kapitalom, ko gre zato, da naj ima obrtnik tisto besedo in tisti zaslužek, ki mu po vseh naravnih in pisanih zakonih pripada. Oba dnevnika na čelu s „Slovencem“ se naj spomnita, kakšno žveplo so bruhali na polnopravne državljane - obrtnike samo zato, ker so se zavedali in se še zavedajo ter so si svesti svojih pravic, ki obrtniškvemu stanu gredo.

Naš namen je samo pokazati na storjena dejstva in ugotoviti, da sta bila oba vodilna dnevnika dravske banovine, čeprav politično najhujša nasprotnika, dosledno na braniku kapitala v škodo obrtniku. Vprašamo se, kako naj to sedaj dnevno časopisje popravi? Z izjavo tako suhoparno načelnega stališča, kot je spredaj, niso žrtve, ki jih je doprineslo obrtnišvo za svoje pravice, zadoščene. Škoda pa, da jo je baš dnevno časopisje s tem storilo ne more biti nikdar povrnjena. Kapital ne bo odstopil od svojega, čeprav se zaveda, da je obrtnišvo na pohogu, da se ono organizira do popolnosti. Želimo, da se popravijo krivice, ki nam jih je storilo dnevno časopisje in naj poda tudi „Jutro“ posebno izjavo, kakor je omenjena, mi obrtniki pa bomo budno pazili, če je dnevnemu časopisju res kaj na tem, da se drži svojih postavljenih načel. Po tem bomo tudi v bodoče sodili. Če je gospodom okrog vodilnih dnevnikov resnično kaj za obrtnišvo naj to dokažejo s tem, da obrtniškvemu stanu odslej v svojih listih posvečajo več pažnje in priobčujejo poročila in članke o obrtniških pokretnih kot objektivni opazovalci ne pa kot razdiralci obrtniških vrst in razdvajalci obrtnišva.

Poslanstvo časopisja je zvišeno zato pa naj časopisje, posebno naše slovensko, izvoli uvideti, da je treba interne stvari prepustiti obrtništvu samemu, vsi drugi pa roke proč.

Iz obrtniškega pokreta.

Iz podružnice DJO Ljubljana-mesto. Vodstvo društva si je po izrednem občnem zboru, ki se je vršil meseca oktobra, začrtalo program dela do občnega zbora. Formirali so se razni odseki, med katerimi omenjamo prosvetno-propagandnega, ki je, zavedajoč se pomena naloge, ki jo ima, pričel z intenzivnim delom. Poleg društvene čitalnice, kjer je članstvu na razpolago knjižnica in razno časopisje in ki posluje vsak četrtek od 17. ure dalje, je vodstvo odseka sklenilo prirediti tudi razna poučna predavanja za obrtnišvo. Tri četrtke, počenši dnem 13. novembra, se je zaporedoma vršilo predavanje v društvenih prostorih o temi „Racionalizacija osebnega dela in uspeha“, o kateri je predaval g. Etbin Bežek, ter se je članstvo predavanj v kolikor toliko lepem številu udeleževalo. Potrebno pa bi bilo, da si baš obrtnišvo obzori s takimi predavanji še poveča. Na programu so predavanja o davčnih zadevah, dalje o zadrugarstvu in druga. 1. december je društvo lepo izvedlo. Tudi ostali odseki: gospodarsko-

finančni je na delu z raznimi aktualnimi obdelavami gospodarskih vprašanj, ki se jih bo izneslo na odločujoča mesta. Prireditveni pa je že kos svoje naloge tudi izvršil s tem, da je priredil kegljanje na dobitve v korist društva. V nedeljo 15. t. m. pa se bo vršilo kegljanje in streljanje s sodelovanjem društva v korist lista „Obrtnik“ v gostilni Usenik. Običajna vsakoletna predpustna prireditvev — ples društva pa se bo vršil v soboto dne 4. januarja 1936 v prostorih Kazine. Iz teh vrstic se razvidi, da ljubljanska podružnica uspešno vrši naloge, ki so ji zadane, pri čemer pripominjamo, da je tudi napram Osrednjemu društvu izpolnila vse obveznosti ter naj bi bila topogledno za vzgled vsem ostalim edinicam DJO.

Iz Medvod. Podružnica DJO Medvode je sklicala dne 17. novembra članski sestanek, z namenom, informirati članstvo članstvo o položaju društva in razmerah v O-DJO. Navzoči so bili številni člani ter predsednik O-DJO tov. Pičman kakor

ZANATSKA BANKA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D. - PODRUŽNICA LJUBLJANA

Telefon št. 30-20

podeljuje obrtnikom in obrtnim podjetjem

menična posojila
kredite na tekoči račun
posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev
delnic Narodne banke in Priviligirane Agrarne banke

Sprejema vloge na hranilne knjizice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitev. Interesenti dobe informacije ustno ali pismeno pri ZANATSKI BANKI kraljevine Jugoslavije A. D. podružnici v Ljubljani, Gajeve ul. 6.

tudi nekaj tovarišev iz Kranja. Vabljeni pa sta bili tudi podružnici iz Škofje Loke in Št. Vida, kateri pa se sestanka nista udeležili. Sestanek je vodil predsednik tov. Sešek, ki je pozdravil vse navzoče ter obžaloval, da niso tudi ostale podružnice poslale zastopnikov. Predsedujoči je poudaril, da smatra za zgrešeno vsako vmešavanje v društvo kakršnekoli politike ali priključitev kaki politični skupini, bodisi to vladujoča ali opozicijska. Posebno je poudaril, da mora biti obrtnik v svoji stanovski organizaciji le obrtnik, izven nje pa se lahko udejstvuje, kakor hoče. Zavedni obrtnik ne bo nikdar omahoval, kje je mesto zanj, in tudi ne bo prosil milodarov nadrejenih, ampak bo zahteval to, kar mu po zakonu pripada in kar mora doseči, če ne prej pa kasneje. Zato obrtništvo odločno odklanja in obsoja one nestrpnosti, ki s polno paro delajo na to, da bi pretvorili čisto stanovsko organizacijo v politično. Poročal je predsednik O-DJO, ki je omenil razne časopisne članke in drugo. Obrtništvo je izrazilo željo in obsodilo vmešavanje dnevnega časopisja v interne stvari društva.

Navzoči so se zanimali posebno za razpis volitev v ZTOI, k čemer je dal pojasnila tov. Pičman. Zborovalci so se ogorčeno izrazili o zavlačevanju razpisa volitev naglašujoč, da ni nikake prave kontrole obrtništva danes nad ZTOI, posebno nad obrtnim odsekom. Zaradi tega nastaja zahteva po volitvah vedno bolj izrazitejša, s čimer hoče obrtništvo pokazati, kdo naj ga zastopa v bodoče na tem mestu. V splošnem se je naglašalo, da bodi obrtnik tudi v svoji vrhovni instituciji neodvisen od kakega vrhovnega partizanstva ter naj zastopa svoje interese povsod sam, ker jih bo vedel in znal najbolje utemeljiti na odločujočih mestih. Med splošno debato se je opazilo, da se zborovalci povsem strinjajo s taktiko predsednika O-DJO tov. Pičmana kakor tudi z delovanjem podružničnega odbora. Po vsestranski debati, ki se je udeležilo domala vse članstvo in tovariši iz Kranja, se je obrtništvo soglasno izreklo, da mora društvo ostati tudi v bodoče tako, kakor je bilo doslej ter odklanja priključitev katerikoli politični struji, tov. Pičmanu pa so zborovalci izrekli popolno zaupanje ter obsodili vsako rovarjenje v organizaciji, kar bodi tudi dober opomin onim, ki danes rovarijo iz strankarske zaslepljenosti ali sebičnosti. Obrtništvo v dravski banovini je danes že toliko zavedno, da bo obsodilo prej ali slej vse one, ki ga ovirajo pri dosegu svojih ciljev, kateri je: Obrtništvo v dravski banovini samostojno zbornico ter tesno sodelovanje z obrtništvom na jugu. V vsedržavni organizaciji obrtništva in proč s partizanstvom v stanovskih organizacijah. A.

Za tiskovni sklad lista „Obrtnik“ se vrši v nedeljo kegljanje in streljanje na dobitke v Ljubljani — gostilna Usenik, Borštnikov trg.

Za kegljanje so pripravljena krasna darila, večinoma izdelki obrtnikov, med katerimi omenimo izdelke tvrdke Karol Hribernik, kovinostiskarstvo, Ljubljana VII, Sv. Jerneja cesta 47, katero tvrdko vsem toplo priporočamo.

Za streljanje pa je podarila tvrdka Spectrum d. d., tvornica ogledal in brušenega stekla (ing. Kopača, Dubsky i Krstić) Ljubljana VII, Celovška cesta 81, lepo gravirano ogledalo, ki bo prva nagrada pri streljanju.

Vljudo vabimo na to prireditve v korist lista „Obrtnik“ vse prijatelje kegljanja in streljanja, posebno pa še obrtnike s svojci, da naj izvolijo to prireditve posetiti in povabiti še ostale prijatelje.

Nov banovinski svet

Z odlokom Ministra za notranje zadeve z dne 7. decembra so razrešeni dolžnosti članstva banskega sveta vsi dosednji člani razun dr. Sajovica iz Kočevja.

Z odlokom istega datuma in številke je g. minister za notranje zadeve imenoval nove člane banovinskega sveta dravske banovine izmed katerih so člani predstavniki najraznovrstnejših stanov in poklicev. Obrtnik ni noben imenovan v banovinski svet.

Novo vodstvo OUZD

Z odlokom z dne 23. novembra 1935. je minister za telesno vzgojo Mirko Komnenović razrešil dolžnosti dosedanje člane ravnateljstva in nadzornega odbora pri OUZD, kakor tudi njihove namestnike ter je imenovano novo vodstvo:

V ravnateljstvo iz vrst delodajalcev: Franc Krenžar, novinar in posestnik iz Most pri Ljubljani, Franc Jeglič, ravnatelj tvrdke „Zmaj“ v Ljubljani, Matko Curk, stavbenik iz Ljubljane, Jože Gašperšič, ravnatelj Želbljarske zadruge v Kropi, Konrad Golgranc, stavbenik iz Celja, Fran Klanjšek, trgovec iz Maribora. Prav toliko je imenovanih članov iz vrst delojemalcev.

Za namestnike ravnateljstva iz vrst delodajalcev: Vinko Resman, posestnik iz Radovljice, Vinko Požar, pekovski mojster iz Most pri Lj., Pavel Božnar, industrijec iz Polhovega Gradca, Gospodarič Franc, mizarski mojster iz Radeč, Miloš Hohnjec, iz Celja in Koter Štefan, mizarski mojster iz Maribora.

V nadzorni odbor so imenovani: Ing. Miklavc Franc, ravn. KDE v Ljubljani in Vrevec Fran, ravn. „Štore“, Št. Vid nad Ljubljano. Za namestnika Belcijan Boštjan, stavbenik iz Gore pri Komendi in Vinko Weixl, trgovec iz Maribora, vsi iz vrst delodajalcev in prav toliko članov iz vrst delojemalcev.

Obrtniške organizacije so že svoječasno stavile svoje predloge glede izmenjave vodstva OUZD, posebno pa je bila izražena in sprejeta na številnih zborih zahteva po volitvah v to socialno institucijo. Volitve bi tudi pokazale resnično voljo in sliko, kakšno naj bi bilo vodstvo te socialne institucije. Način strogo zadržanih tajnih volitev bi bil najboljši porok, da bi ta socialen zavod že enkrat dobil tako upravo, kakor si žele delodajalci na eni in delojemalci na drugi strani.

Mi še vedno vztrajamo in zahtevamo čimprej razpis volitev v to institucijo — samoupravo, ker ne gre, da bi večno trajal sistem imenovanj, ki največkrat niso izraz resnične volje zainteresirancev tega zavoda.

Izpitni za zidarske, tesarske, kamnoseške in vodnjakarske mojstre se bodo vršili januarja 1936 v Ljubljani. Pismeni izpit se bo začel 3. januarja 1936 in bo trajal 5 dni, ustneni se bo začel 9. januarja 1936. Prijave za izpit je vložiti preko pristojnih združenj za zidarske, tesarske, kamnoseške oziroma vodnjakarske mojstre na Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Beethovnova ulica 10. Vsa potrebna navodila za prijavo prejmejo kandidati pri pristojnih združenjih. Zbornici je treba prijave dostaviti najkasneje do 19. decembra t. l. Prav tako je do tega roka dostaviti prijave glede predhodnega izpita o obliki izobrazbi in znanju. Ti izpiti pa se bodo vršili 13. januarja 1936.

Razno

Zbornični proračun za leto 1936. je banska uprava dravske banovine odobrila. V dohodkih 3.316.000 — Din in izdatkih 3.293.372 — Din s proračunsko rezervo 22.628 — Din. Zbornična doklada ostane neizpremenjena 8% na doklada na minimalni davek znaša 2%, za leto 1935. 12%.

Prostovoljno bolniško društvo trgovcev v Ljubljani se ustanovi. Socialni odsek združenja trgovcev v Ljubljani je pokrenil akcijo za usta-

novitev spredaj imenovane socialne ustanove v svojem delokrogu ter je pri trgovstvu našel razumevanje. Zadostno število trgovcev se je odzvalo ter podpisalo tozadevne formularje, da se strinjajo z ustanovitvijo. Ker zakonito to še ni izvedeno, so sedaj trgovci, kakor izgleda, pričeli prostovoljno uvajati, kar je vsekakor pravilno in bi bilo prav tudi, da bi se obrtništvo zganilo.

**Pošljite pravočasno noveletne oglase!
Poberite iste takoj!**

cenik: Vsaka beseda 50 para. Najmanjši znesek za enkratno objavo Din 15.— z davkom vred. Davek pri več ko 24 besedah 3 Din. Za šifre ali dajanje naslova se plača še posebna pristojbina Din 3.—.

MALI OGLASI

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila oziroma jih vpslati v pismu v znakah, obenem z naročilom ali na čekovni račun, Ljubljana št. 12986, sicer se računa k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 3.—.

Za jesensko sezono se priporoča Jarc Anton, krojaški mojster, Ljubljana, Semeniška ul. 4.

Za izvršitev vseh pleskarskih in soboslikarskih del se obrnite takoj na Marn Josip, Ljubljana, Tyrševa cesta 8. Telefon 30—68.

Za nujna popravila in preureditve ter nove instalacije električnih naprav vseh vrst se obrčajte na tvrdko Ivan Mihelčič, elektrotehnično podjetje, Ljubljana, Borštnikov trg št. 1. Telefon 27—04. Sprejemajo se dela v vseh krajih.

Kupujte domače blago

Litopon „Titanik“

orig. 80%—no blago, odporno proti svetlobi

Cinkovo belilo „Briljant“

zlati, srebrni, beli, zeleni, rdeči in sivi pečat

Svinčeni minij „Rubin“

z garant. 80—82% superoksida, oziroma 90—92% ortoplumbata

Blanc fixe

v prahu in pasti,

ki je najmanj enakovredno najboljšim inozemskim znamkam.

„SLAVIJA“

zavaruje

škoda

za požar, vlom, telesne in avtomobilske poškodbe, odgovornost pred zakonom, točo, steklo, prevažanje itd.

kapital

ob doživetju ali smrti, doto, rente itd.

Generalno zastopstvo za celo kraljevino Jugoslavijo

Ljubljana, Gosposka 12

Telefon št. 2176 in 2276

Naslov: „SLAVIJA“, jugoslovanska zavarovalna banka, d. d. v Ljubljani